

Rigorózní práce

Mgr. Adély N ě m e č k o v é

na téma

Manželské majetkové právo

P o s u d e k o p o n e n t k y

1. Formální hledisko. Předložená práce má celkem 144 stran (počítáno od první tištěné strany), 136 stran vlastního textu. Je rozdělena do sedmi kapitol, z nichž první představuje úvod, poslední závěr. Úvodu předchází obsah a seznam zkratek, za závěrem je zařazen seznam literatury, abstrakt (č.j., a a.j.) a klíčová slova (č.j. a a.j.). Druhá až šestá kapitola jsou dále podrobně členěny. Autorka náležitě text frázuje. Takto je práce dobře strukturovaná a přehledná. Seznam literatury je řádně členěný, přiměřeně obsáhlý (přes čtyřicet listinných a internetových výstupů, včetně cizojazyčných, dlouhá řada relevantních rozhodnutí).

Poznámkový aparát je nadmíru bohatý – obsahuje takřka tři stovky položek. Formálně je dokonalý: je veden lege artis. Nejen s literaturou, ale i s judikaturou pracuje autorka velmi dobře, totiž jak v poznámkách pod čarou, tak i ve vlastním textu, kde judikatorní poznatky analyzuje, hodnotí a komentuje.

Autorka má velmi dobré vyjadřování, práce je vysloveně čtenářsky přívětivá.

2. Téma. Zvolené téma sice není nijak nové, ale jeho aktuálnost je dána novou (dnes již jen poměrně novou) právní úpravou, která rubrikovanou tematiku tu

více, tu méně proměnila, ale o aktuálnosti, a patrně stále aktuálnosti, vypovídá zejména živá současnost, kdy ta část obyvatelstva, která stále ještě dává přednost manželství před jinými formami soužití, nutně tak či onak přijde s majetkovým aspektem svého soužití do styku. Téma kladlo na autorku nemalé nároky, jak pokud jde o teoretické znalosti, tak pokud jde o celou rozsáhlou judikatorní rovinu.

3. Metody. Základní metody, které autorka využívala, jsou analytická a deduktivní, dílem historická, komparační a syntetická.

4. Obsah práce. V druhé kapitole, již vlastní text práce začíná, autorka nejprve vykládá, co platný civilní kodex manželským majetkovým právem rozumí. Zároveň ale poukazuje na celou řadu dalších ustanovení zákoníku a jiných právních předpisů, které se majetkových otázek spojených s manželství dotýkají, a to jak v rovině hmotněprávní, tak v rovině procesní. Pak se již věnuje ústřednímu tématu své práce, totiž společnému jmění manželů, a předkládá zejména přehled jednotlivých manželských majetkových režimů. Následuje velmi zajímavá část připomínající minulost manželského práva majetkového na našem území. Na tyto stránky navazuje navýsost přínosná pasáž, kde autorka srovnává majetkové právo manželské u nás a v rakouském ABGB. Toto srovnání je o to důležitější, že dobře ukazuje, že ani režim oddělených jmění není prost problémů, že i on má své nevýhodné stránky, stejně jako zákonný režim společného jmění manželů.

Třetí kapitola je kapitolou ústřední. Tady se autorka věnuje podrobné analýze společného jmění manželů v zákonném režimu, tedy právě tomu, co je a vždycky bylo v naší především právní praxi, a tudíž – nutně – i v právní teorii tím nejdůležitějším. Autorka rozebírá jednotlivé otázky, které tato problematika nastoluje, počínaje nabytím do SJM, přes otázku obsahu SJM, věcí vyňatých ze SJM, včetně významné otázky společných a výhradních dluhů. Zabývá se také správou SJM. Poslední část třetí kapitoly věnuje autorka otázkám souvisejícím s ukončením existence SJM, včetně problematiky exekucí.

Ve čtvrté kapitole se autorka zabývá problematikou smluvených režimů, v páté pak otázkami režimu, který svým rozhodnutím založil soud.

V šesté kapitole autorka předestírá data zjištěná vlastním sociologickým průzkumem u 245 respondentů. Jejím cílem bylo zjistit, zda naši spoluobčané

vůbec něco ví o manželském majetkovém režimu a do jaké míry uvažují o možnosti uzavřít manželskou smlouvu, již by se zákonnému režimu vyhnuli. Z průzkumu, byť na relativně malém vzorku populace, jednoznačně vyplývá, že – a je otázka, čím chybou to je – zdejší občané v převážné většině vůbec netuší, k čemu by mohl taková manželská smlouva být dobrá, že totiž zdaleka nesleduje jen případ zrušení manželského soužití rozvodem (to autorka pěkně shrnuje na str. 131 n.).

5. Drobná pochybení lze spatřovat ve dvou bodech. Důvodovou zprávu k OZ 2012 autorka necituje z úředního textu (stránky MS, konsolidovaná verze DZ), ale z příručky vydané nakl. Sagit. V citacích kolektivních děl autorka neuvádí jméno konkrétního autora, což je, zejména pokud jde o komentáře, dost důležité.

6. Celkové hodnocení. Autorka předložila všestrannou a zvolené téma takřka vyčerpávající analýzu české právní úpravy manželského práva majetkového, zejména pokud jde o problematiku SJM. K ní připojila jednak srovnávací studii s právní úpravou rakouskou (ABGB), jednak poznatky vlastního sociologického průzkumu na téma uzavírání manželských smluv. Dílčí popisnost textu je vyvažována poukazy na judikaturu. Práce svědčí o autorčiných velmi dobrých znalostech rubrikované tematiky, a to ve všech jejích aspektech. Autorka sděluje i své vlastní názory a připomínky.

Předloženou práci hodnotím pozitivně, nejen pro vlastní výklad zákonné úpravy, ale i pro velmi dobrou práci s judikaturou.

Předložená rigorózní práce tudíž splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto d o p o r u č u j i její přijetí k ústní obhajobě.

V Praze, 8. srpna 2018

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.

oponentka